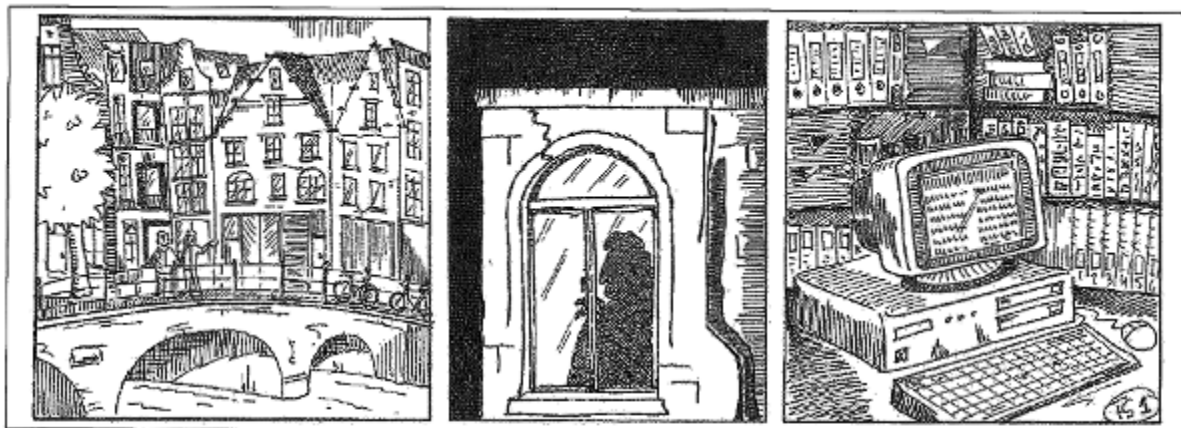

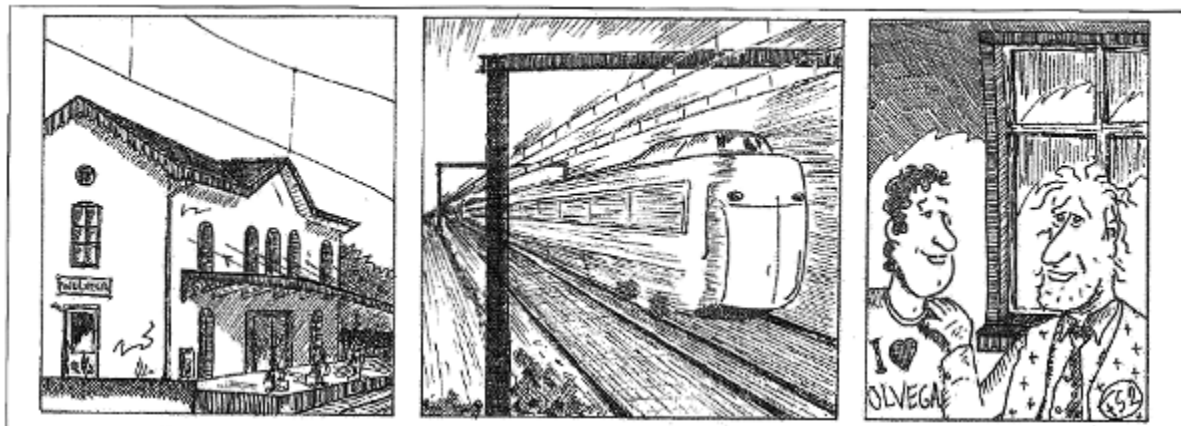
Terug naar Stellingwerf - Weeromme naor Stellingwarf werd geschreven en getekend door Frank Spijkers. Het verhaal wordt voorgelezen door Klaas Dijkstra.

In dit stripverhaal gaat Bram Bron met twee vrienden op onderzoek naar een geschiedenis uit het jaar 1309. Via een history-whisperer ontdekken ze veel dingen, maar dit alles is niet zonder gevaar. Samen volgen ze het spoor van Otto, heer van Buil....

't Was niet drok op de grachte. Twie veurbi'jgangers stonnen mit mkeer te praoten op de brogge. Waorover? Gien idee. Staorigan vul de avoend over Amsterdam. Niks wees d'r op dat d'r nog wat gebeuren zol. Of toch? In iene van de grachtehuzen gaot et locht an. Now is dat netuurlik niks biezuunders, nee, mar in dat huus woonde een zunderlinge man. De meensken in de buurt nuumden him 'de perfester'. Hi'j was de hiel tied mar doende mit oolde boeken en geschriften. Veur et verlochte raem op de boverste verdieping verscheen een schaad.

1 Et was et schaad van de perfester. Hi'j keek somber veur him uut. 'Eins zol ik bliede wezen moeten,' mompelde hi'j, 'mar now ik de hiele reize in kaorte brocht heb, zol ik die tocht zels wel maeken willen. Mar ik bin te oold...' Hi'j leup naor de kaemer waar zien oolde komputer ston. Hi'j keek naor et schaar. De komputer piepte. 'Mail,' zochtte de perfester. Hi'j eupende zien 'postvak in' en zag dat hi'j een berichien kregen had van zien neve Bram Bron uut Wolvege. Zien gezicht klaorde inienen hielendal op. 'Ja! Dat is de oplossing,' reup hi'j uut!

2 De perfester mailde votdaolik neef Bram weeromme. As Bram tied had om naor Amsterdam te kommen. De perfester wol mit him praoten over wat d'r gebeurd was in et jaor 1309. Doe Bram et verzuuk van zien omke lezen hadde, vertrok hi'j de ere dag drekt naor Amsterdam. Krek as zien omke was Bram ok doende mit de geschiedenis van de belegering van et kesteel van Vollenhove, in et jaor 1309. 'Ik bin beni'jd wat veur belangrieks omke vunnen het, waarveur ik votdaolik kommen mos,' miemerde Bram, doe hi'j uutstapte op Amsterdam Centraol.

Bram rept him naor et huus an de grachte. Doe de perfester him binnenlaoten had kon Bram zien ni'jsgierigens amper bedwingen. Pas doe ze an de koffie zatten begon de perfester te vertellen: 'Et is niet slim wetenschappelik, mar kunde van mi'j is 'history-whisperer'.' 'Een wat?' vreug Bram. 'Een history-whisperer,' herhaelde omke, 'over de belegering van Vollenhove weten we et meeste wel. Mar, beste Bram, de weerommereize van de Stellingwarvers, dat is ondudelik,' de perfester zweeg evenpies, 'daoromme heb ik hulpe vraagd an disse history-whisperer...'

3

'De history-whisperer het mit hulpe van een veurwarp uut 1309 een tal van plakken vunnen die wat van doen hebben mit de slag bi'j Vollenhove. Ze het die plakken ankrust op disse kaorte.' De perfester leut Bram de kaorte zien. Bram vreug him of hoe as die history-whisperer via een veurwarp bepaalde plakken op een kaorte ankrust kon die wat mit 1309 van doen hadden. 'Mar omke, bi'j' d'r wisse van dat et gien onzin is?' Bram geleufde niet zo in dit soorte van hokus pokus.

'Daoromme heb ik jow vraagd om te kommen, Bram, de bewiezen moe'we nog vienen. Mar ik bin te oold om op zuke te gaon.' De perfester zien stemme klonk bedroefd. 'Ie hebben toch een vrund die ammeteur-archeoloog is?' gong hi'j wieder. 'Eh ja, jow bedoelen Sjoerd?' vreug Bram. 'Ja, Sjoerd, die man mit zien metaoldetektor. Ie en Sjoerd gaon bewiezen dat ik gelick heb! De weerommereize uut Vollenhove staot op disse kaorte, Bram!' De perfester wodde enthousiast. De deurbelle gong. Bram keek uut et raem. 'Wie kan dat now wezen?'

4

'Dat,' zee de perfester, 'zal de history-whisperer wezen. Ik heb heur vraagd om hier ok te kommen. Ik dochte dat ie et toch mar wat zweverig vienen zollen. Ze gaot je zien laoten waortoc ze in staot is... Ie zullen versteid staon, Bram.' De perfester rept him naor de deure.

De history-whisperer was een vrommes uut Engelaand. Ze maekte heur bekend as Mary-Ann. De perfester gong heur veur naor de woonkaemer. Ze gongen an de ronde taofel zitten. De perfester had een pakkien op 'e taofel legd dat Mary-Ann veurzichies eupendec. Ze haelde d'r een veurwarp uut dat ze in heur hanen vaastehul.

In heur hanen lag een ofbreuken haandvat van een zweerd. Ze streek over de grote zweerdknoppe. Doe legde ze et veurwarp weer op 'e taofel. 'Give me your hands, gentleman,' vreug ze vrundelik. Bram en de perfester deden wat Mary-Ann zee. Zo zatten ze haand in haand om de taofel. Mary-Ann dee heur ogen dichte en raekte in trance. Bram keek naor et restaant van et zweerd en micnde evenpies dat et locht begon te geven. Inienen wodde alles wuezig en ontston d'r een beeld van een middelieuws kesteel boven de taofel. Et slot wodde belegerd...

5

Op de grote belegeringstoren ston een soldaat te zwaaien mit een groot zweerd. Et zunnelocht blikkerde op de grote knoppe an et haandvat. De toren wodde staorigan naor de mure van et kesteel rold. 'Naor Vollenhove, naor Vollenhove!' raosde de soldaat. Zien kreet wodde al rap overmeumen deur de ere soldaoten. Now ja, soldaoten, d'r weren niet vule echte soldaoten. De meerste anvalers weren boeren mit zenden, döskvlegels en hujvörken as waopens. Mar de gedrevenheid was d'r niet minder omme. 'Vot mit bisschop Guido!' wodde d'r reupen.

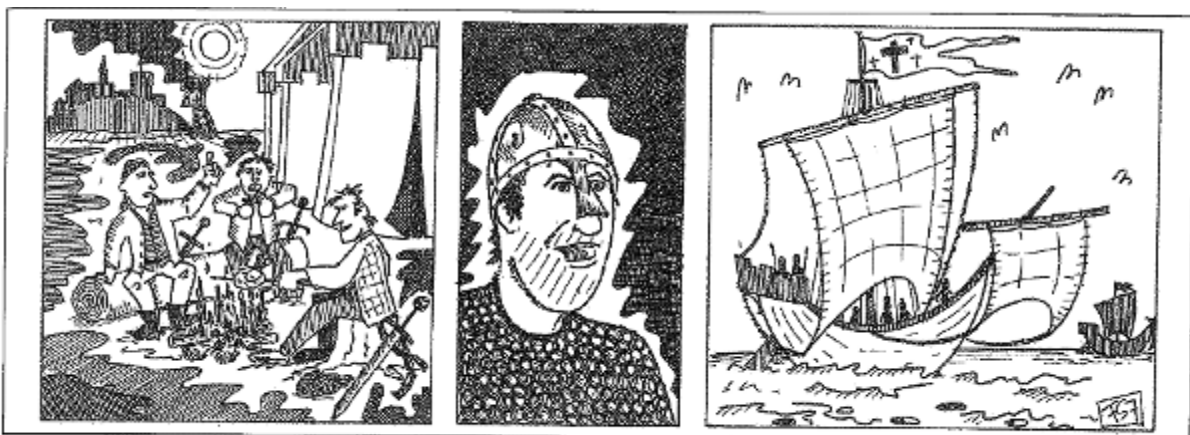
De toren, een stormtoren, rolde staorigan naor de mure. De verdedigers op de muren maekten heur zorgen, want now zollen die woeste Stellingwarvers op heur muren kommen kunnen. De hieltied meer anvalers verzaemeld en heur in de stormtoren. De stormtoren was drie verdiepingen hoge en now kot genoeg bi'j om de loopbrogge daele te laoten. Mit donderend geweld vul de brogge op de kantelen van et kesteel van Vollenhove. De verdedigers scheuten onder laud geraos heur brandende pielken in de ziedkaanten van de stormtoren.

6

De brandende pielken richtten weinig schae an. De stormtoren was bekleided mit koehuden die natmaekt weren. De eerste soldaoten draefden de loopbrogge op. Mar de verdedigers leuten et d'r niet bi'j zitten. Et volgende salvo wodde op de soldaoten richt. De pielken vleugen de Stellingwarvers om de oren. Op de binneplaats van et slot weren de Vollenhoviers doende om kokende pek te maeken. Dat zol een aorige verrassing wezen veur de anvalers! De hieltied meer Stellingwarvers klommen via de ledders omhogens in de stormtoren. De eerste soldaoten weren al in gevecht mit heur tegenstaanders.

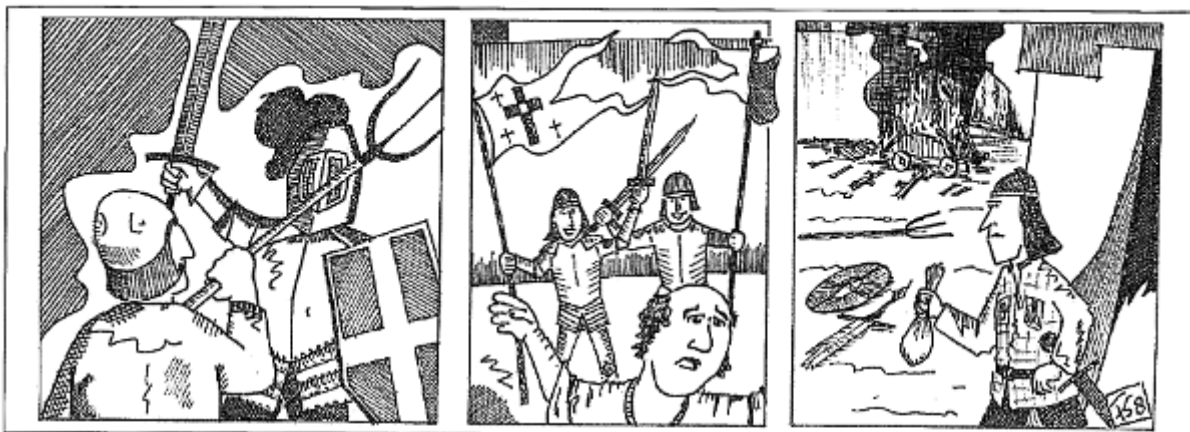
'Brenge de ketels mit brandende pek!' reup iene van de verdedigers. Ien veur iene wodden de grote ketels andreugen. Kreck doe de volgende Stellingwarvers haost boven in de stormtoren weren wodden de ketels leeggeuten. De stroperige pek leup over de ledders, en de anvalers raosden et uut. Ze wussen niet hoe rap ze uut de toren kommen mossen. D'r wodde vluukt en stroffeld. Goenend vullen achterover van de stormtoren of. Vanni'js wodden de anvalers bestookt mit een regen van pielken. Mar deur de brandende pek vleug de stormtoren in de braand...

7

Die avond beraadden de Stellingwarvers heur hoe et now veerder mos. Ze zollen de ere morgen op verschillende plakken de muren bestormen mit ledders. Dan konnen de verdedigers nooit op alle plakken toegelieke wezen. 'We verliezen vusen te vule tied!' zee iene van de huurlingen. 'Doukies kriegen ze hulpe en wat dan?' 'Och, zoe'n vaort zal et niet lopen. Morgen nemen we et slot in,' antwoordde een aander. Wisse van heur zaek trokken de manluden heur weeromme in de tenten. In ofwachting wat de morgen brengen zol.

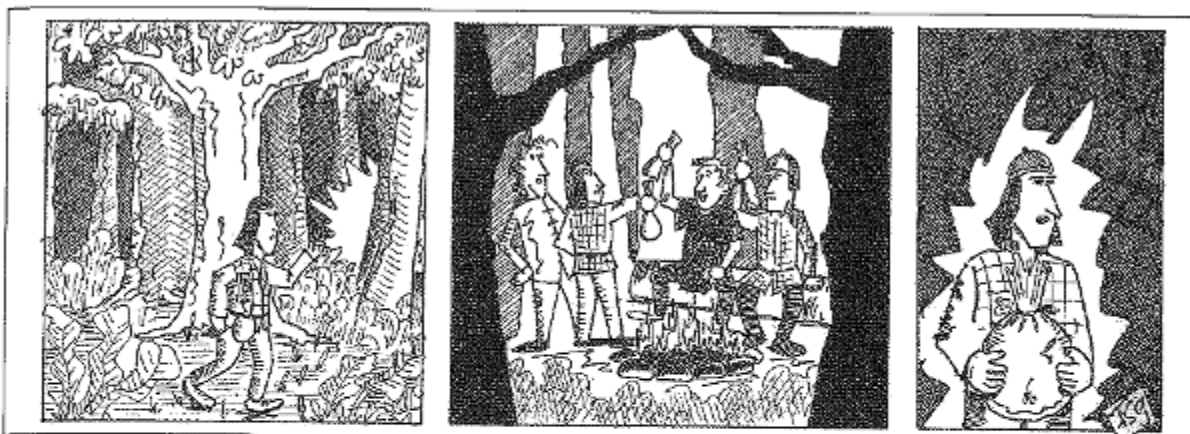
De stormtoren braande nog de hiel-tied. Ondaanks de brand klommen ze d'r toch weer op. De soldaoten gongen mit heur ledder op zuke naor lege plakken in de kesteelmuren. Inienen klonk d'r vanuut de stormtoren een galp. 'Alaarm! D'r kommen schippen an over de Zuderzee! Ze dregen de banieren van de bisschop van Utrecht! Alaarm!' 'Blaos de anval, d'r is now haost beuden!' reup de leider van de Stellingwarvers. As bezeten vullen de Stellingwarvers now van alle kaanten an. 'Naor Vollenhove! Naor Vollenhove!' wodde d'r raosd.

8

Et was een geweldig spektakel. Et kesteel wodde now van alle kaanten anvalen. Mar mit krek zovule kracht wodde d'r ok verdedigd. Ledders wodden ommedrokt, soldaoten vullen in de grachte. D'r wodde kriet en raosd. Onderwiels weren d'r een boel anvalers op de muren kommen. Et was nog een kwessie van tied oer et kesteel valen zol. De schippen van de bisschop hadden anlegd en de versterkings haostten heur naor et kesteel. De overmacht was schrikbaorend. De soldaoten van de bisschop sleugen de Stellingwarvers uut mekeer.

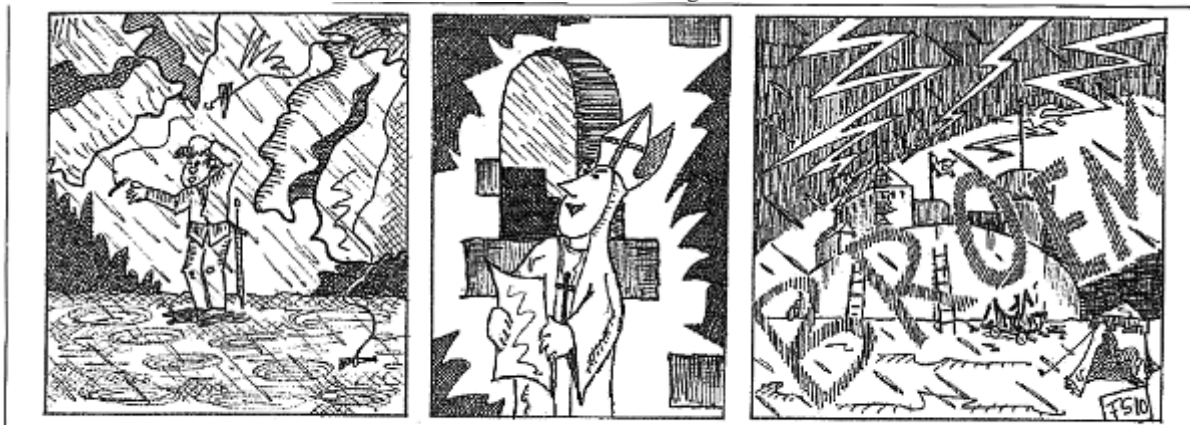
D'r brak paniek uut onder de Stellingwarvers. Gieniene luusterde nog naor de anvoorders en iederiene perbeerde een goed hennecommen te vinen. Sommigen gongen nog weeromme naor et kaamp om daor de buit op te haelen die uut de karke van Vollenhove roofd was. Munten wodden in poeden daon. De huurling gong zorgvuldig te wark: allien goolden munten dee hi'j in een poede. D'r klonk gekraek van hoolt en doe de huurling uut de tente kwam zag hi'j de stormtoren, die de hiel-tied nog braande, in mekeer zakken. 'Dat is et aende,' zee hi'j in himzels. Doe zette hi'j et op een lopen.

9

De huurling hadde et stok bos berikt dat et meest dichtbi'j was. Mar et was een hiel aende vot van Vollenhove. Dat kwam netuurlik deurdatt de Stellingwarvers alle bomen in de wiede omkrieten van et kasteel kapt hadden. Hi'j vuulde him now aorig veilig. Hi'j besleut om hier de nacht deur te brengen. Inienen zag hi'j een kaampvuur branen. Bi'j et vuur zatten drie van zien maoten. 'Kom d'r bi'j, Otto!' reup d'r iene. Otto gong zitten en zee: 'Now, dat was me de veldslag wel. Gelukkig heb ik d'r nog wat an overholen.' Hi'j hul de poede mit goold omhogens.

De ere drieje volgden zien veurbeeld. Alle drie weren ze op zuke gaon naor goold. 'Eins kuwwe dit niet maeken,' zee iene van heur. 'Hoezo niet, Felix? De bisschop het zels dit goold ok steulen van al zien geleuvigen. Dus as wi'j et him weer opakken is et haost gien diefstal en daorbi'j, wi'j moe'n toch ok betaeld wodden?' De drie manluden weren et iens mit Ferdinand. 'Lao'we et goold veureerst bi'j mekeer doen. Dan kuwwe middenneer perberen om hier vot te kommen,' zee Otto, 'dan maeken we meer kaans.' Felix, Ferdinand en Alex vunaen et een goed idee.

10

De soldaoten van bisschop Guido hadden ommerack huusholen. Et leger van de Stellingwarvers was uut mekeer sleugen en vlocht. De soldaoten van de bisschop verzaemelden heur weer. De bisschop besleut om de ere dag achter de vlochtelingen an te gaon. Mar de ere morgen stormde en regende et geweldig. Et hiele tentekaamp van de bisschop wodde votblaozen en votspuuld. Bisschop Guido was raozend. Hi'j gaf odder om of te zien van een veldtocht tegen de Stellingwarvers. Hi'j was bange om te verliezen in de Stellingwarfse moerassen.

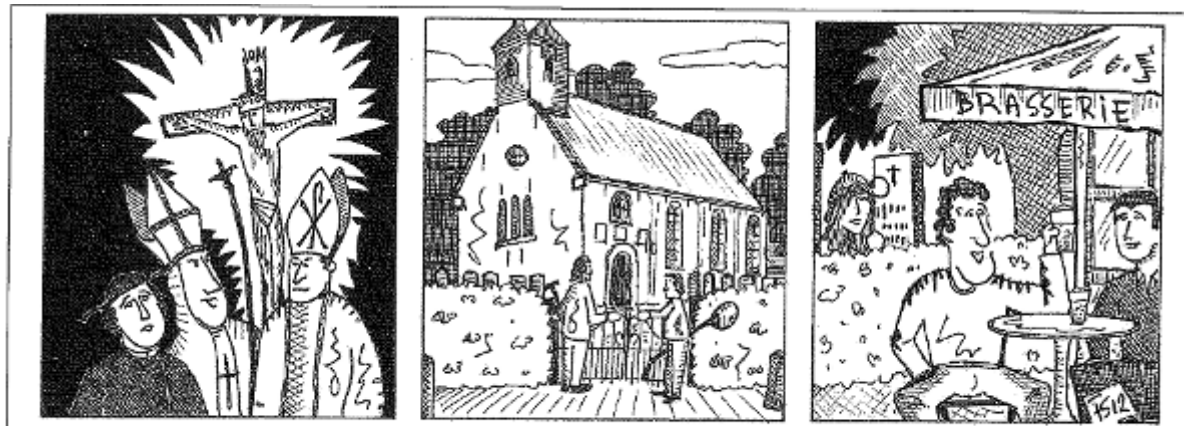
'Ha, ha, ha,' lachte hi'j, 'ik heb een geweldig idee! Ik doe ze in de karkelike ban! Daor hebben ze niet van wecromme!' Dit dreigement schreef hi'j in een brief an de Stellingwarvers. Een officier vleug naor binnen en meldde de bisschop dat et goold van de kärke van Vollenhove verdwenen was. 'Neffens een getuge is et steulen deur vier huurlingen,' zee hi'j. 'Ik vervluuk die rovers! Iewig zullen ze ommewelen in dat vervluukte laand van Stellingwarf! Ik wil mien goold wecromme!' De bisschop stak zien hanen uut naor de hemel: de bliksem was niet van de locht en de donder rolde over et slot Vollenhove.

11

Bram, de perfester en Mary-Ann schrokken van een hadde donderslag. Et beeld wodde minder. 'Tjonge, wat een klap!' zochtte Bram. De perfester reptu him naor et raem: et was eunpenwi'jd. 'Was et echt wawwe zien hebben?' vreug Bram ongeleuvig. 'Ik bin d'r wisse van dawwe wat zien hebben dat ooit gebeurd is, beste Bram,' antwoorde de perfester. 'Ik weet et niet, heur,' wiefelde Bram, 'we weten zovule van die geschiedenis of, dat d'r mar weinig veur neudig is om d'r een beeld bi'j te kriegen.'

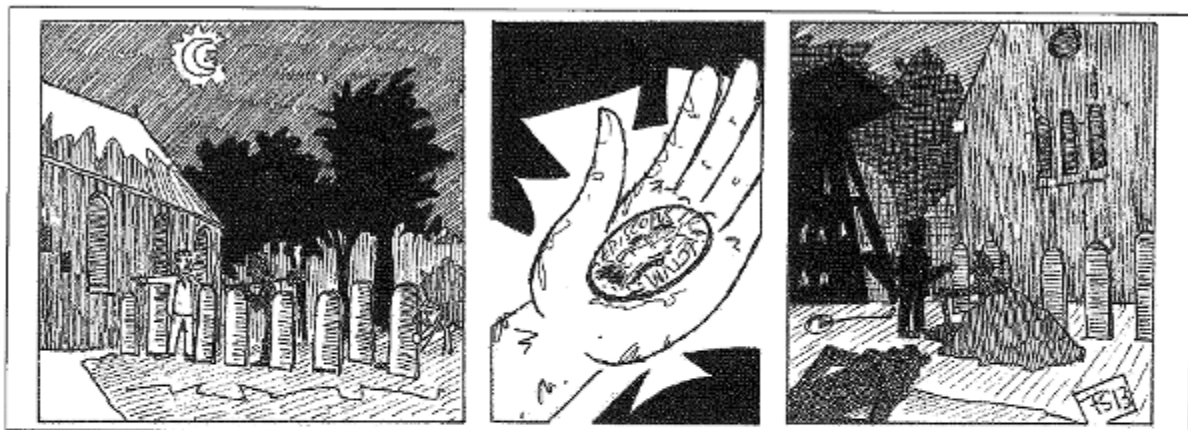
'Mar ik heb et ok zien,' zee Mary-Ann mit een grappig aksent, 'en ik heb gien verstaand van jim geschiedenis. Wat is eins de karkelike ban waor as die bisschop et over had?' 'Now,' begon Bram, 'dat is de zwaorste straf die de kattielike kärke iene opleggen kan. Slimmer as de doodstraf. Zeker in de middelieuwen.' 'Slimmer as de dood... hoe kan dat now?' vreug Mary-Ann. 'Et was doe veur de meensken hiel belangriek om in de hemel te kommen aj' dood gaon weren. Want dan kreej' et iewige leven. De hemel was een doel op himzels!' zee Bram.

12

Bram gong wieder mit zien verhael over de karkelike ban. 'Et was zo daj' allienig in de hemel kommen konnen mit hulpe van een priester, die benuumd was deur de paus die, neffens de kattielike kärke, op eerde de plakervanger is van Jezus. 'Aha! Ik snap et,' reup Mary-Ann bliede, 'aj' uut de kärke verbannen wodden kuj' dus niet naor de hemel.' 'Percies,' zeden Bram en de perfester toegelieke. 'En toch vraog ik me of as...,' Bram twiefelde nog de hieltied. 'Gao op de plakken kieken die Mary-Ann op de kaorte zet het, Bram, ie zullen zien dawwe geliek hebben!' zee de perfester.

Et eerste plak dat Mary-Ann ankraust hadde was in Oosterwoolde. Kot bi'j de oolde kärke. 'Neffens de kaorte moe'we op et karkhof wezen,' zee Sjoerd. 'Mmm, da's niet zo mooi,' mompelde Bram, 'daor kuwwe now niet greven gaon.' 'Lao'we op dat terras waachten tot et duuster wodt,' stelde Sjoerd veur. Ze bestelden wat te drinken en praotten veerder over wat ze tegenkommen kunnen zollen. 'Ik gao d'r vanuut dawwe wel munten vienen zullen, misschien wel goolden...' Sjoerd begon te ghunderen. Ze hadden niet in de gaten dat een geheimzinnige feguur heur ofluusterde...

13

Doe et duuster begon te wodden gongen Bram en Sjoerd weeromme naor et karkhof. Ze sloepten langs de zarken. 'Waar moe'we wezen?' vreug Sjoerd. 'Hier,' antwoordde Bram, 'bi'j disse zark.' Sjoerd zette de metaaldetektor an. In de stilte van de naacht maekte et apperaot te vule lewaai. 'Zet dat ding mar uut,' siste Bram, 'we gaon gewoon greven.' De schoppe kwam teverschien en d'r wodde greven. Sjoerd ston d'r bi'j mit een zaklaampe. 'We moe'n dieper greven dan de kisten die hier liggen,' zee Bram. Et was hielendal duuster doe Bram inienen schrok.

'Locht es bi'j. Ik geleuve da'k wat heb...' Sjoerd deuk et gat in. Triomfantelik stak hi'j een oolde munt omhogens. 'Zol die Mary-Ann dan toch geliek hebben...?' Bram raekte staorigan overtuugd. Ze bekeken de munt zorgvuldig. 'Hi'j is van goold. En uut et bisdom Utrecht. Begin 14e ieuw.' Sjoerd had verstaand van munten. 'Dat betekent dawwe op een goed spoor zitten,' reup Bram, 'kom, we gooien et gat wecr dichte eer icne oons zicht.'

'Wat hej'm daore?' klonk inienen een stemme deur de duustere naacht. Bram leut van schrik zien schoppe valen.

14

'Wie is daor?' Sjoerd zien stemme trilde zuver een betien. 'Jim weten toch wel dat et verbeuden is om midden in de naacht op een karkhof te greven?' 'Eh, ja dat, eh...', perbeerde Bram veurzichtig. 'Wat zuken jim eins?' De geheimzinnige feguur kwam staorigan op de twee manluden toelopen. Bram was uut de koele klauterd en achter de bulte grond kreupen. De feguur kon him niet meer zien. 'Now, vertel es,' zee de feguur. Sjoerd ston wat te mompelen: 'Eh, now ie zullen et niet geleuven, enne...' Inienen sprong Bram achter de bulte grond weg.

Hi'j deuk bovenop de feguur. Die raosde en perbeerde him uut de greep van Bram te bevri'jden. Sjoerd leut him niet onbetuugd en al rap gaf de feguur et op. Tegen twieje vechten was een ongeliekese stried. 'Gao staon,' zee Sjoerd. Bram en de feguur kwammen toegelieke overaende. Sjoerd keek de feguur an en zee verbaosd: 'Ic bin een vrommes!' 'Now, en, antwoordde de feguur, 'is dat dan verbeuden?' 'Now nee, mar dat had ik niet verwaacht... Hoe hiet ie?' vreug Bram. 'Mien naeme is Lidwien,' zee Lidwien. Van achter de karken wodden de drieje in de gaten holen...

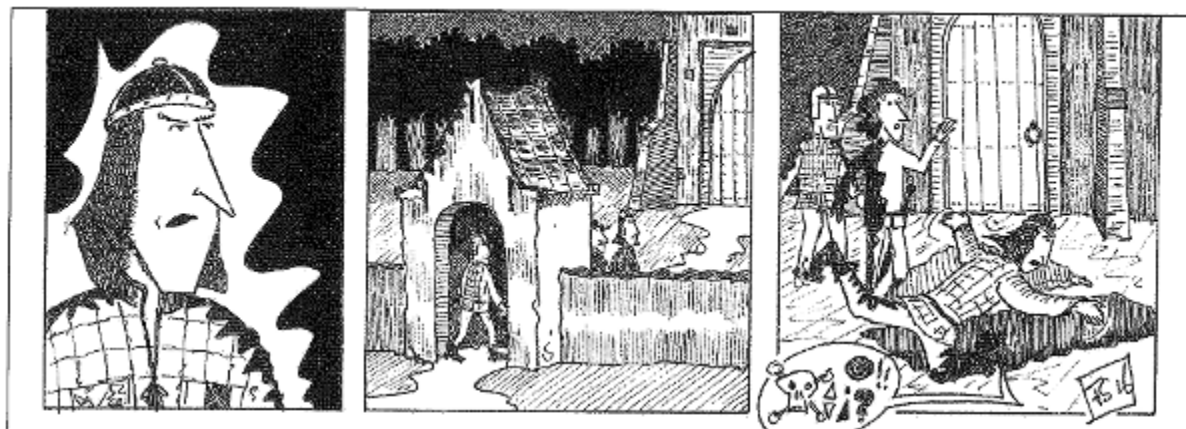

15

'Wat doe'j'm zo stiekem op et karkhof?' vreug Lidwien ni'jsgierig, 'geef toe dat et wel een betien verdocht is.' 'Now ja, dat is wel zo,' gaf Bram toe, 'mar om overdag te greven durfden we niet.' 'We volgen een spoor,' legde Sjoerd uut. Hi'j vertelde over de omke van Bram en Mary-Ann. 'Dus die Mary-Ann het een route veurspeld en jim gaon now bewiezen dat et waar is wat zi'j zegt,' begreep Lidwien. 'Ja, krek! En kiek, et liekt d'r op dat et zo is!' Bram hul de munt die ze vannen hadden omhogens. 'Spannend! Ik gao mit jim mit!' zee Lidwien.

'Hoe weten jim now wat hier gebeurd is?' vreug Lidwien. 'De voonsten vertellen een pat van et verhael. Naor de rest kuwwe soms alliend mar raoden. Archeologisch onderzoek het vule fantasie neudig,' legde Bram uut. 'Now, dat tref dan mooi,' lachte Lidwien, 'die heb ik wel!'

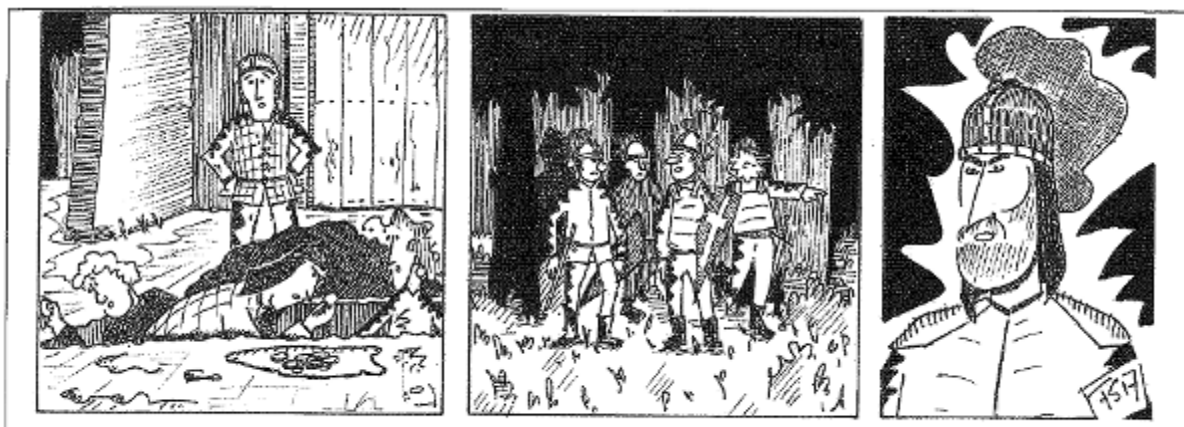
1309: 'Hé, Otto, luuster es, as et leger van de bisschop oons now aachtervolgt, wat dan?' Felix klonk ongerust. 'Lao'we hopen dat et niet gebeurt,' zee Otto. De vier manluden naoderden de karke van Oosterwoolde.

16

'We slaopen vannaacht in de karke. Daor kun ze oons niks maeken. Otto en zien maoten leupen et terrein van de karke op. 'Toch is et gek,' zee Ferdinand, 'we vraogen al daegen de weg naor de haven van De Kuunder, en ik heb et idee dawwe hielemaole de verkeerde kaante op lopen. De Kuunder ligt toch in et westen?' 'Ja, now en?' Otto begreep et niet. 'Now, we vertrekken iedere morgen mit de zonne in de rogge. Dan lopen we dus naor et westen. Awwe aovens oons kaamp opslaon hewwe nog hieltied de zonne in de rogge en bin we dus naor et oosten lopen!'

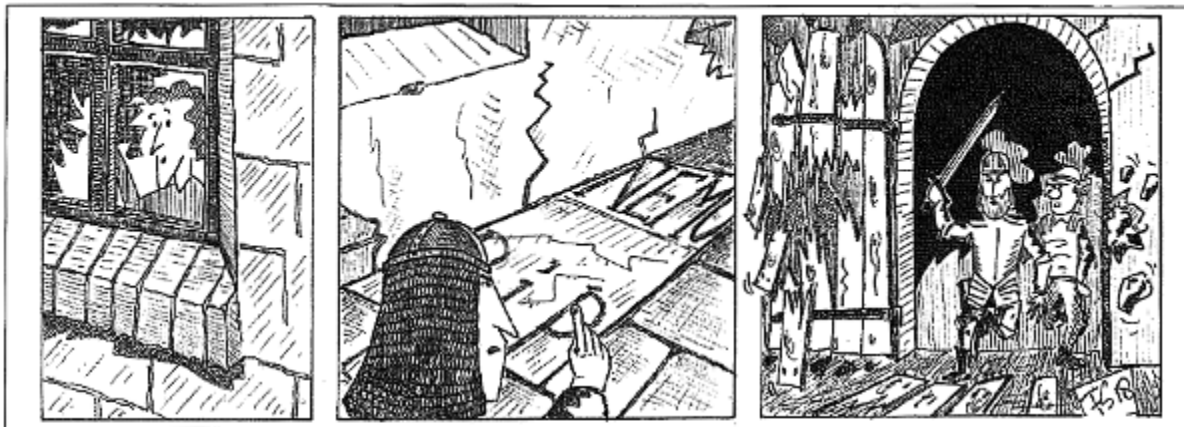
Otto steerde veur him uut: 'Verhip, da's waar. Biwwe now zo stom of...' 'Wat bedoel ic?' vreug Alex. 'Of... wo'n we 'argens' deur tegenwart?' prakkeseerde Otto. Et was al duuster wodden doe de mannen et karkhof opleupen. Otto was zo diepe in gedaachten dat hi'j niet zag dat d'r naost et pad een vas graf greven was. D'r was zeker iene uut et dörp sturven. Omdat ze naost mekeer leupen was d'r op et pad gien ruimte genoeg en leup Otto tussen de greven. Mar doe stapte hi'j inien in et pas greven gat en val d'r vlukende in.

17

'Wat doe'j now?' schrok Ferdinand. 'Ik vaal in een graf, idioot,' foeterde Otto, 'help liever even oons goold weer op te pakken, alles ligt in die koele.' Zo zegd, zo daon. In et duuster zochten de mannen naor heur goold. 'D'r moe'n 76 goolden munten wezen.' Alex had percies teld hoevule et weren doe ze mittenneer votgaon weren. 'Neffens mi'j hewwe alles, laow'we rap die karke ingaon. Eer dat iene oons in de gaten het.' Felix maekte him zorgen. Hi'j vuulde gewoon dat de soldaoten van de bisschop achter heur anzatten.

Hi'j hadde et bi'j et rechte aende: ze weren de karke nog niet in doe d'r een groep soldaoten opdeuk uut de bos. 'Neffens mi'j bin ze de karke ingaon,' zee d'r iene. 'Da's niet zo mooi,' zee de heufdman, 'daor hebben ze karkelike bescharming.' 'Is dat zo? Neffens mi'j bin ze allemaole in de ban daon,' wus iene van zien soldaoten. 'Ha! Dat veraandert de zaake! We kun ze pakken, mannen! De bisschop zal oons rejaol belonen! Wat ik je brom!' De heufdman was inienen enthousiast. 'Omsingel die karke!'

18

'Hé, Otto, wat now? Ze hebben oons omsingeld! We kun d'r niet meer uut,' Felix loerde uut et raem. 'Dat is et slimste niet,' Ferdinand klonk sericus, 'ik heb de munten teld. We bin d'r iene kwiet. Ligt vast nog in et graf.' 'Da's niet onnze grootste zorg, we moe'n hier rap weg,' Alex keek him an. Otto was onderwiels op onderzuuk outgaon en had wat ontdekt. 'Kiek hier es!' reup hi'j. Et galmde deur de karke. Otto wees naor een vrende grafstien die stief tegen de mure an lag. 'Kom uut die karke!' De stemme van de heufdman donderde deur de naacht.

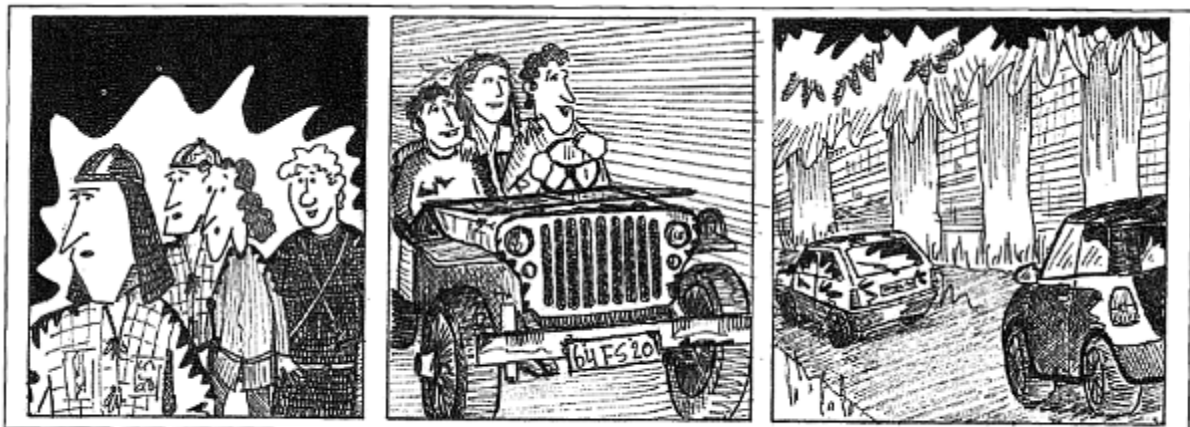
'Kom oons mar haelen,' raosde Felix. 'Heufdman, kuwwe dat wel doen? Bi'j middernaacht een karke bestormen?' Iene van de soldaoten was bange veur de toorn van God. 'Netuurlik kuwwe dat. Daor binnen zitten misdaodigers en zo.' De heufdman was dudclik. D'r worde een stormram haeld en de deure van de karke wodde inbeukt. Onderwiels was de priester ankommen en die perbeerde wanhopig om zien karke van heiligschennis te redden. Doe de deure mit vule gekraek cupenbrak, stormden de heufdman en zien mannen naor binnen.

19

'Breng me licht! Et is hier hatstikke duuster!' zee de heufdman. De priester kwam d'r tegenstribbelende anlopen mit een laampe. Een spoekachtig licht verlochte de karke. D'r was gieniene te zien. 'Deurzuuk de karke!' gaf hi 'j de twiede odder. De karke wodde binnenstebuten keerd, mar gien spoor van de vier manluden. 'Hoe kan dat now?' gong de heufdman tekeer. 'We hebben de karke omsingeld. Ze kun niet vot wezen!' 'Ze bin hier niet, ze bin in rook opgaon,' konkludeerde iene van de soldaoten. 'Dat is Gods haand west, mien zeune,' glimkte de priester.

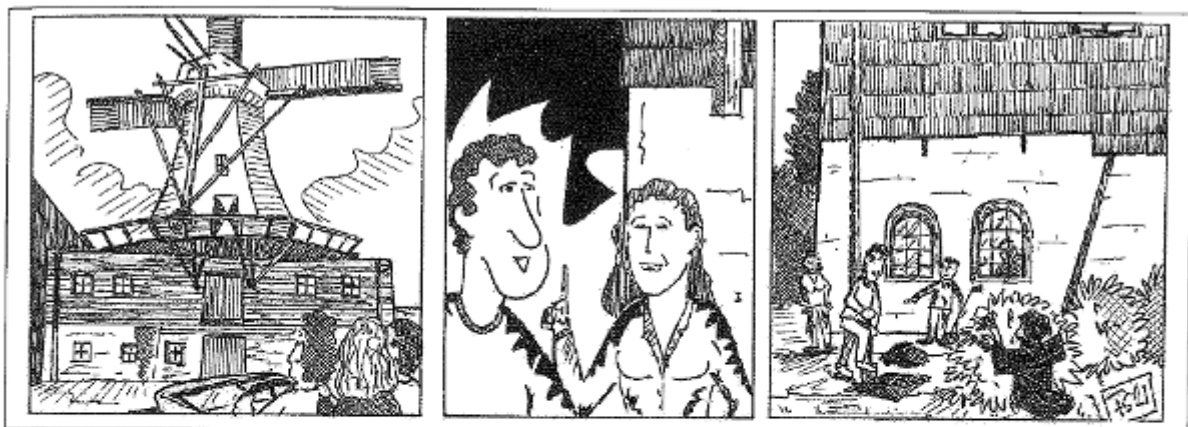
De heufdman greep de laampe uut de hanen van de priester en gooide die de karke in. De laampe vul stokkend op de grond, onder een karkebaank, die in de braand vleug. 'In rook opgaon, hen? Hier hej' rook!' raosde de heufdman. De priester draefde de karke uut, volgd deur de soldaoten. Al rap ston de karke in lichterlaaie. De priester draefde al roepende et dörp in. In een ommezien ston een riegel meensken uut et dörp de braand te blussen. De soldaoten zochten naor sporen van Otto en zien vrunden. Een aentien veerder van de karke of gong muuzem een oolde grafzarke omhogens.

20

'Oei, dat was krek op 'e tied,' zochtte Otto, 'iedere karke het argens een geheime uutgang.' 'Mar hoe wus ic waar die was?' vreug Alex. 'Simpel, de naeme op de grafstien. D'r ston: hier rust Nemo.' 'Now, en? Dat kan toch?' Alex begreep et niet. Otto legde uut: 'Nemo is latien. Et betekent: 'gieniene'. Hier rust gieniene. Dat is toch vreemd, een graf veur gieniene?' 'Now, lao'we mar maeken dawwe vot kommen. Ik wil naor huus. We moe'n De Kuunder vienen. En die soldaoten veur blieven!' Ferdinand leup vot, de kaante uut waar as de zonne ondergaon was...

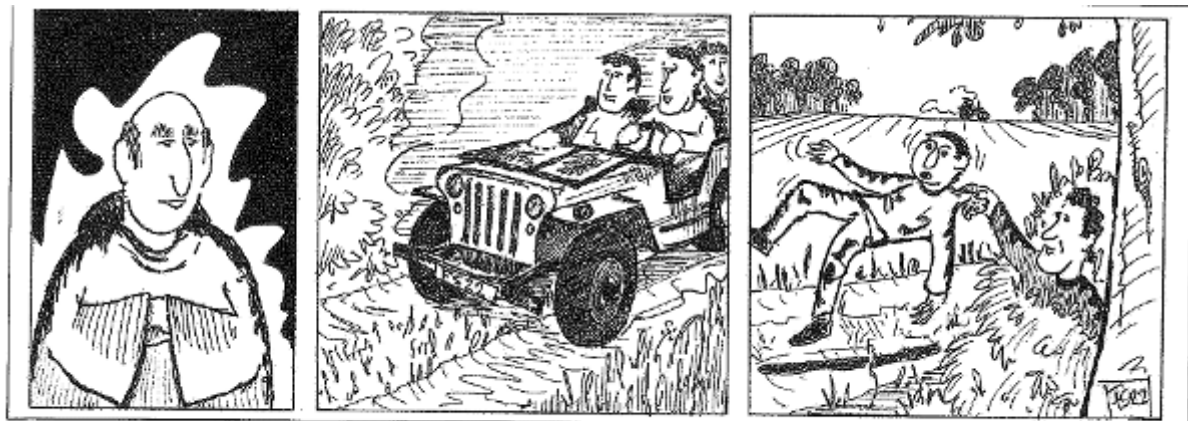
2009: 'Waor moe'we now henne?' vreug Lidwien. 'Makkinge. Dat is et volgende plak.' Sjoerd ston te klongelen mit de laandkaorte. Bram had zien oolde legerjeep anzet en reed ronkende vot. Ze hadden niet deur dat ze volgd wodden deur een man in een vaele monnikspij. Die ok niet deur had dat hi'j op zien beurt weer volgd wodde deur een zwatte Mini-Cooper. Zo berikte die vreemde stoet Makkinge. 'We moe'n bi'j de meule wezen. Dat is et plak dat Mary-Ann ankrust het.' Bram stuurde de jeep et terrein van de meule op.

21

'Ik hoop niet dawwe onder de meule wezen moeten,' zee Sjoerd, 'dan wodt et greven wel lastig. Of wi'j' de meule dan offbreken?' Bram grinnikte. 'Now ja, et zal niet de eerste keer wezen dat de meule verplaatst is, dus waaromme niet?' 'O ja! Dat wee'k! In de 19e ieuw ston disse meule in de buurtschap Twietel en doe het de eigener him hier henne verplaatst omdreden dit plak beter was.' De twee manluden keken Lidwien an. 'Hoe weet ie dat now weer?' Sjoerd keek wat verbaasd. 'Kwessie van opletten op schoole, Sjoerd,' lachte Lidwien. Bram stopte de jeep.

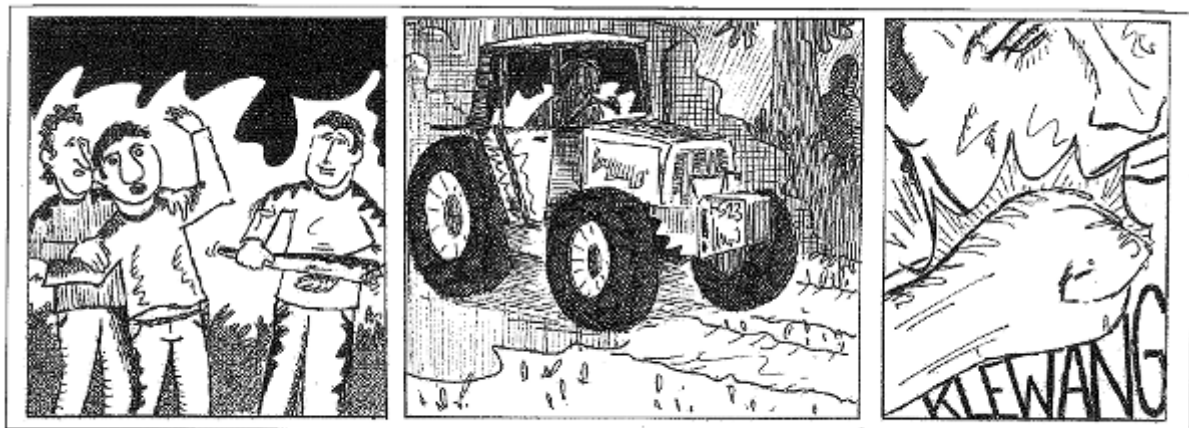
'We moe'n krek achter de meule wezen.' Bram keek op 'e kaorte. Ze stapten uut en leupen naor et plak dat op 'e kaorte ston. Bram had permissie vraagd an de beheerder van de meule om te greven. Et duurde dan ok niet lange eer ze vunnen hadden waar ze veur kwammen; een volgende goolden munt uut 1309. En nog iene en nog iene. Bram begon de hieltied meer te geleuven dat Mary-Ann over biezonere gaoven beschikte. Tussen et volk dat ston de kicken weren ok de twee achtervolgers. 'Mooi, dat gaot goed,' prevelde een man in een vacle monnikspij tevreden.

22

'Daor zal de bisschop van Utrecht dommiet hiel bliede mit wezen...' De monnik kringde him tussen et volk deur en stelde him verdekt op naost de meule. Doe ze mit heur buit weer in de jeep stapten en vrotreden, wrong de ere achtervolger him deur et pebliek en kreup in zien mini. De eigenaorige stoet vervolgde de reize. 'Hé, jonges,' zee Lidwien, 'neffens mi'j' wo'n we volgd.' Bram besleut om een peer keer of te slaen en ja heur, de twee achtervolgers bleven achter heur an rieden. 'Wat zuwwe now kriegen? Wie zollen dat wezen?' vreug Sjoerd him of.

'Tja, gien idee, misschien moe'we et ze mar vraogen. Lao'we die laandweg ingaon en ons verstoppen.' Bram zat altied vol mit gekke plannen. Zo zegd, zo daon. In een wolke van stof schurde Bram et zaandpad in en ree de jeep tussen de struken. De monnik ree de weg veurbi'j. De mini stopte langs de weg en de bestuurder stapte uut en leup schichtig de laandweg op. 'Waar bin ze bleven? Ik snap d'r niks van.' Hi'j kreeg de schrik van zien leven doe hi'j inienen grepen wodde deur iene die in de struken ston. 'Hééé...', raosde de man.

23

Bram schudde de man deur mekeer: 'Waaromme zit ie achter oons an?' vreug Bram kwaad. 'Aachter jim an zitten? Ikke?' De man dee as bloedde zien neuze. 'Ja, ieje!' raosde Bram. 'Aj' et niet rap vertellen, dan zal ik...' 'Lao'we niet zo onaorig doen tegen oonze vrund, Bram.' Sjoerd kwam uut de struken stappen. 'Meneer gaot et oons echt wel zeggen, dat wec'k wel zeker.' De man leek oplocht. Tot Sjoerd een lang stok hoolt van achter zien rogge haelde en d'r mit driegde te slaon. 'Nee!' raosde de man, 'niet slaon, ik zal et vertellen!' 'Da's mooi,' zee Sjoerd.

Krek op dat moment ree d'r een grote trekker over et zaandpad. Dat veroorzaakte een grote stofwolke. De man zag zien kaans schone en gaf Sjoerd een dreun op zien kaeken en drokte Bram ommé en gong d'r as een haeze vandeur. Lidwien dee nog een poging om him aachternao te draeven, mar de man was te rap. Hi'j sprong in zien auto en ree hadde vot. 'Wat een pechl!' Bram klopte him et zaand van zien kleren. Sjoerd wreef over zien kaeken. 'Now weten we nog niks.' 'Jaowel,' zee Lidwien, 'we weten dat een sander ok van oonze tocht wet. Mar wie?'

24

1309: Otto en zien mannen hadden heur kaamp opsleugen an de raand van et dörp Makkinge. 'We zollen eins op zuuk moeten naor een revier.' De eren vunnen dat Alex een goed idee hadde. 'Eindelijk iene mit een goed idee,' zee Otto wat kleinerend, 'dat kuwwe bruken.' Alex vun Otto zien toon niet zo aorig en gaf him een dreun tegen zien schoolder. Otto raosde en sleug achterover. De poede mit munten vleug deur de locht en rolde van et heuveltien of. 'Kick now waj' doen, stok onbenul! Gao de munten zaken!' Otto klauterde overaende.

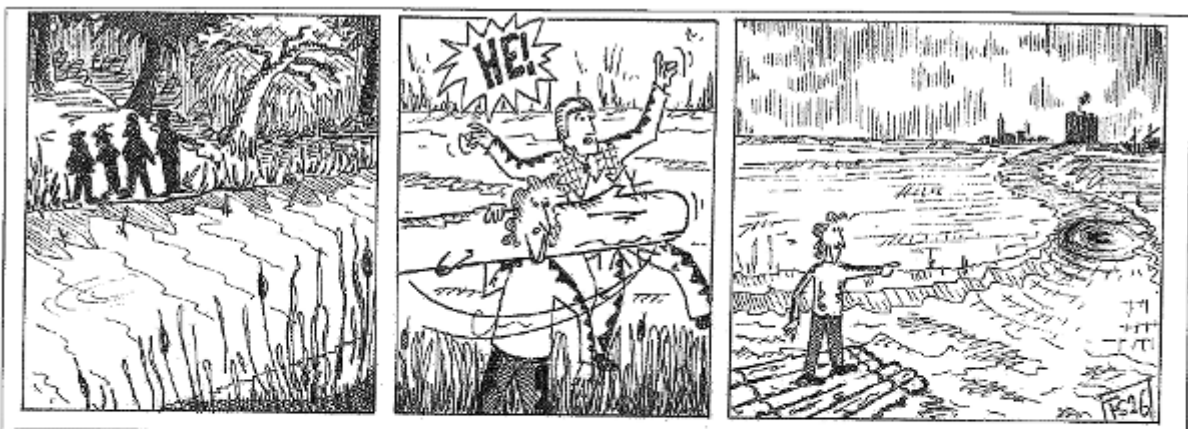
't Is niet te gelcuven, mar ik bin weer een peer kwiet.' Felix zien stemme klonk wat snu. Uut et dörp kwam een groep mannen mit lanteerns heur kaante uut. 'Pak je spullen dan draeven we hier dit zaandpad op. Et bin die soldaoten weer!' Otto voegde de daud bi'j et woord en draefde vot, et zaandpad op. Ze verstopten heur een aende veerder in de bos. De soldaoten leupen veurbi'j. 'Now, dat was krek op 'e tied,' zee Otto, 'lao'we rap maeken dawwe vot kommen.' Zo hadde as ze konnen mackten ze heur uut de voeten... Waarhenne? Daor hadden ze gien idee van.

25

2009: 'Iene moet oons ofluusterd hebben,' zee Bram. 'Dan moe'we mar goed opietten.' Bram en Sjoerd weren dat mit Lidwien iens. 'Wat is et volgende plak op de kaarte?' Bram gong over tot de odder van de dag. 'Argens an de Lende, op de hoogte van Slikenborg.' Sjoerd bekeek de kaarte. Doe ze kot bi'j et plak kwammen mossen ze deur et gröslaand lopen. De jeep wodde parkeerd. 'Kiek daor!' Lidwien wees naor de zwatte Mini-Cooper. 'Hoe bestaot et! Hoe kan die kerel weten waar awwe wezen moeten?' Bram ston verbaosd te kieken.

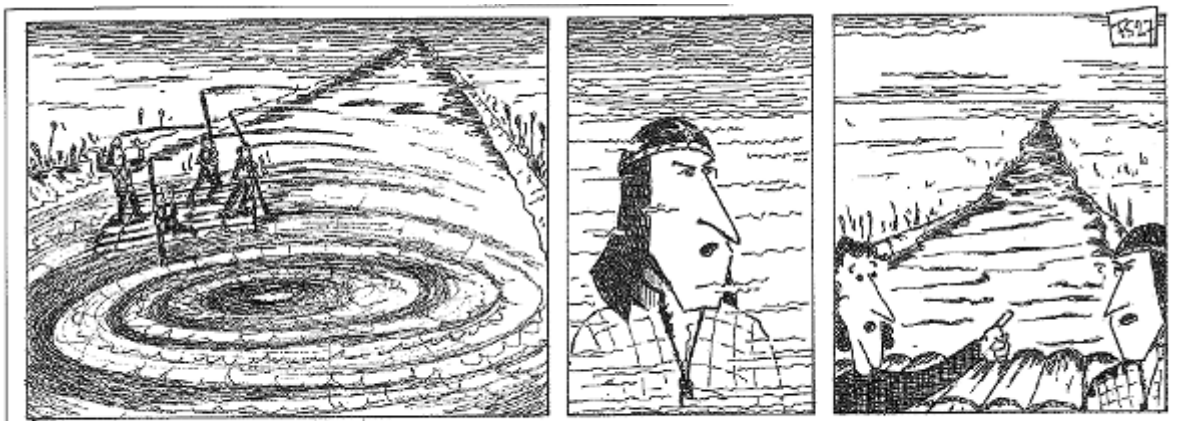
Ze leupen naor de Lende. Doe ze zowat an de kaante toe weren zaggen ze heur achtervolger staon. De man ston te beillen. 'Zachies! Dan husteren we him of.' Bram en Sjoerd sloepten naor de man toe. '...Ja, de hieltied vienen ze munten. Wees gerust. De schat is veur oons.' De man hul op mit et gesprek en prevelde: 'Waar blieden ze now, hier moet et wezen.' Bram kwam overaende en wol naor de man toelopen, doe hi'j him verstapte en in et waeter vul. Sjoerd proestte et uut van et lachen en de man nam de bienen, sprong in zien auto en ree vot.

26

1309: Otto en zien kornuiten hadden de revier berikt. 'Lao'we een vlot bouwen en over de revier veerder reizen. Uutaendelik koj' argens in de zee uut.' Ze weren et iens mit Otto. De takken wodden verdield en al rap begon et vlot vorm te kriegen. Deurdat Felix onhaandig dri'jde mit een boomstamme, wodde Ferdinand deur de stamme raekt. Hi'j verleur zien evenwicht en vul in de revier. 'Idioot!' rasde hi'j. Otto, Alex en Felix stonnen te lachen. 'Ja, lach mar! Now is de poede mit goold in de revier valen!' Ferdinand deuk weer onder waeter.

'D'r bin een peer uutvalen, daenk ik,' proestte Ferdinand. Otto vluhte: 'As et zo deurgaot hollen we niks meer over.' D'r wode told en d'r misten weer een peer munten. Ferdinand deuk weer onder, mar gaf et gauw op. Doe et vlot klaor was gongen ze an boord. Mit boomstammen boorden ze mit de stroom mit. Otto glimkte. Nog even en ze zollen de zee berieken. De burcht van De Kuunder koj' al zien. 'Hé, kiek daor es!' Felix wees in de veerte: 'Et liekt wel een dri'jkolk.' 'Neffens mi'j wodt et ok mistig, jonges...' markte Alex op.

27

De dri'jkolk kreeg al rap vat op et vlot en et veertuug begon de hieltied hadder ronties te dri'jen die almar kleinder wodden. Uut alle macht perbeerden de opverenden om uut de greep van de dri'jkolk te kommen. Otto raosde, Alex en Felix hongden an de boomstammen, wiels Ferdinaand op koers perbeerde te blieden mit et roer. Et was allemaole vergees. De dri'jkolk slingerde et vlot in de ronte, en in de ronte. De opkomende mist bedekte de ongelokkige zuutwaetermetrozen. 'Ok dat nog,' raosde Otto kwaad, 'waoromme overkomt oons dit now weer? Ik wor niet goed.'

Mit een laeste inspanning lokte et om et vlot uut de dri'jkolk te kriegen. 'Zo, manluden, now rap deurveren. Veurd dat et mistig wodde heb ik in de veerte de burcht van De Kuunder zien.' Otto ston veurop et vlot in de mist te steren. 'Ik heb nog nooit zoe'n mist mitmaekt.' Mar lieke rap as de mist opzetten kommen was, zo rap tok die now weer vot. 'Ha, dat is vule beter! Now kuwwe weer wat zien.' Otto keek naor de horizon. 'Waor is de burcht van De Kuunder bleven?' De horizon was hielen-dal recht. 'We veren weer naor et oosten, jonges,' reup Felix.

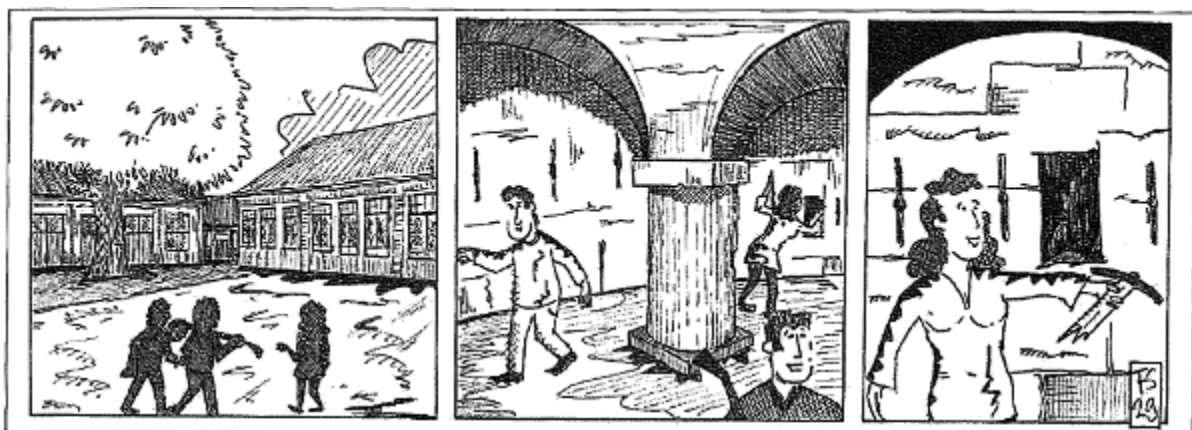

28

'Et oosten? De Kuunder ligt in 't westen. Niet weer! We weren d'r haost.' Otto wodde d'r moedeloos van. 'Lao'we hier anleggen en mar weer lopen gaon, dat liekt me vule beter,' zee Otto zonder op kommentaar te waachten. 'Ik krieg de indrok dat d'r wat of iene oons niet votgaon laoten wil.' Otto ston wanhopig om him henne te kieken. 'Mar dat hoelt in dawwe nooit thuuskommen zullen...' Felix vun dit gien aorige gedaachte. 'Et moet een teken van God wezen, oons wark is hier nog niet klaor netuurlik!' Alex was de meest geleuvige van et stel.

'Dat zal dan wel.' Otto was niet overtuugd. 'Ik vien dat oonze taek hier wel klaor is! Gien God kan mi'j tegenholen!' Otto balde zien voest naor de hemel. 'Hoe gaoj dat anpakken?' Ferdinaand klonk hopeloos. 'Weet ik nog niet,' zee Otto, 'mar ik bedaenk wel wat!'

2009: Sjoerd had et plak vunnen mit zien detektor. In een oolde kronkel van de revier laggen drie gooiden munten. 'Wat een gelok! In de middelieuwen leup hier de revier. Ze moe'n ze in et waeter valen laoten hebben!' 'Vast nao een heftig gevecht.' Lidwien zag et al veur heur.

29

Bram en zien vrunderen gongen naor Zaandhuzen. 'Hé, Bram, in de middelieuwen beston Zaandhuzen toch hielendal niet?' vreug Sjoerd. 'Dat klopt. Mar d'r het vast wel een boerderi'je staon. Ik daenk dawwe op dat plak wezen moeten.' Bram klonk beslist. Et plak dat Mary-Ann anduded had was in de oolde schoole. Van de eigener mochten ze in et gebouw om te zuken. 'Is d'r ok een kelder?' had Bram vraagd. Even laeter daelden ze of in de duistere kelder. An de gewelven te zien was de kelder middelieus.

De kelder wodde deurzocht. Lidwien was de eerste die wat vun: 'Kiek,' reup ze, 'dit liekt wel een stok van een zweerd!' Lidwien had geliek. Et zat votstopt in een nis. Vandaor dat et nooit vunnen was. Triomfantelik haelde Lidwien et uut de nis. Sjoerd bekeek et waopen. 'Et is uut et begin van de veertiende ieuw. Krek as die munten.' 'Mmm, munten, waopentung, ze wodden vast aachtervolgd. Eers zollen ze niet zovule munten verluuren hebben,' docht Sjoerd. 'Dat daenk ik ok,' zee Bram. 'Butendat dwaelden ze ok nog es omme vanwegens die vervlukung van bisschop Guido.'

30

1309: Moedeloos kwammen Otto en zien maoten bi'j een boerderi'je. Et vul op dat die op een soorte van zaandheuvel lag. 'Mien naeme is Jehan van Zaandhuzen,' stelde de eigener him veur. 'Mooi,' zee Otto mat. 'Ik bin Otto, heer van Buil, Maarschalk van Oosterwoolde, enz. Wi'j willen gragc onderdak veur de naacht.' 'Hoe kommen jow an die titels, heer Otto?' vreug Jehan mit een vremde blik in zien ogen. 'O, die heb ik as betaeling kregen veur mien hulpe in de slag om Vollehove.' Otto volgde Jehan de boerderi'je in. 'Kun jow mi'j ok vertellen hoe ik uut dit vervluchte laand kom?'

'Zie, wi'j bin huurlingen en willen naor huus! Et is krek as zitten we in een doolhof zonder uitgang.' Jehan reageerde niet en bleef kieken mit die vremde blik in zien ogen. 'Maek et jim makkelik, heren,' zee hi'j. Jehan gong staon om zien bedienden odders te geven. Otto had niet deur dat icne van de bedienden mit grote haost de boerderi'je verleut. 'Wat een malle snuiter, mar hi'j is gaastvri'j,' zee Felix. 'Ja, dat is zo, as hi'j now ok...' Otto vul stille, de deure gong eupen en daor stou de heufdman van de bisschop. Naost een grijzende Jehan van Zaandhuzen.

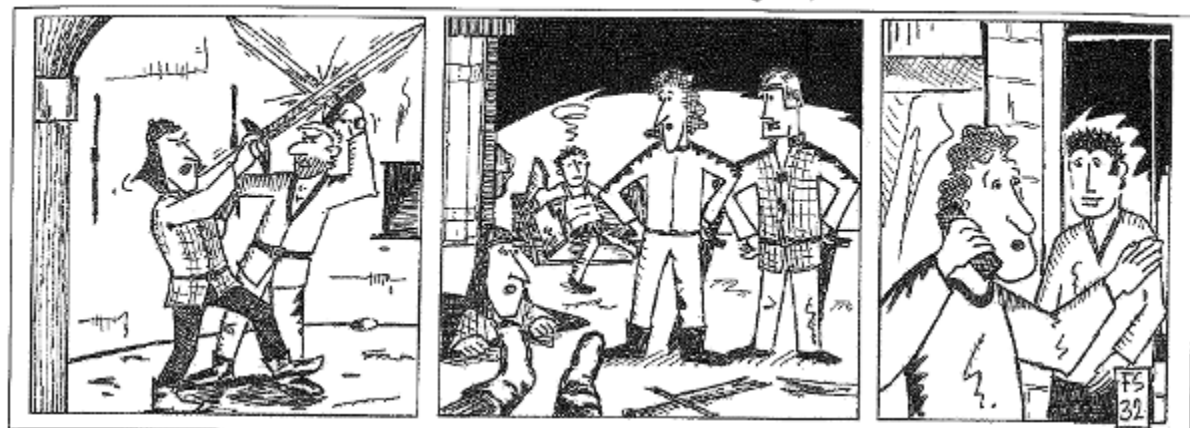

31

'Vervluukt!' raosde Otto, 'ie bin een verrader, Jehan!' 'Vien ie dat, Otto, heer van Buil?' Zien stemme klonk huncnd. 'Ik was heer van Buil, tot ze besleuten jow daor mit te betaalen! Mar mien wraoke zal zute wezen! Ha, ha, ha!' Jehan lachte gemien. 'Ie vraogen je of waaromme aj' niet naor huus kunnen? Bisschop Guido het oordield dat jim hier iewig ommedwelen! As straf! Ik heb him verteld dat jim zien goold steulen hebben! Otto leup rood an. 'Vieze verrader!' Otto wol staon gaon, mar wodde deur iene van de soldaoten wegommedrokt in zien zetel.

'En da's nog niet alles,' raosde Jehan, 'naodat de Stellingen* mien titel roofd hadden, heb ik mien diensten anbeuden an de bisschop!' 'Zo, ie verraden ok je thuuslaand? Bah! Hoe lege kuj' zinken.' Otto keurde him gien blik weerdig. 'Brenge ze vot, mannen,' zee de heufdman. Otto gong staorigan staon en even leek et asof hi'j in zien lot berusten zol. Doe nam hi'j een sprong en vlochte in een epenstaond kelderloek. Zien vrunden gongen alle drie een ere kaante op. 'Griep ze!' reup Jehan vals. Zels gong hi'j achter Otto an, de kelder in.

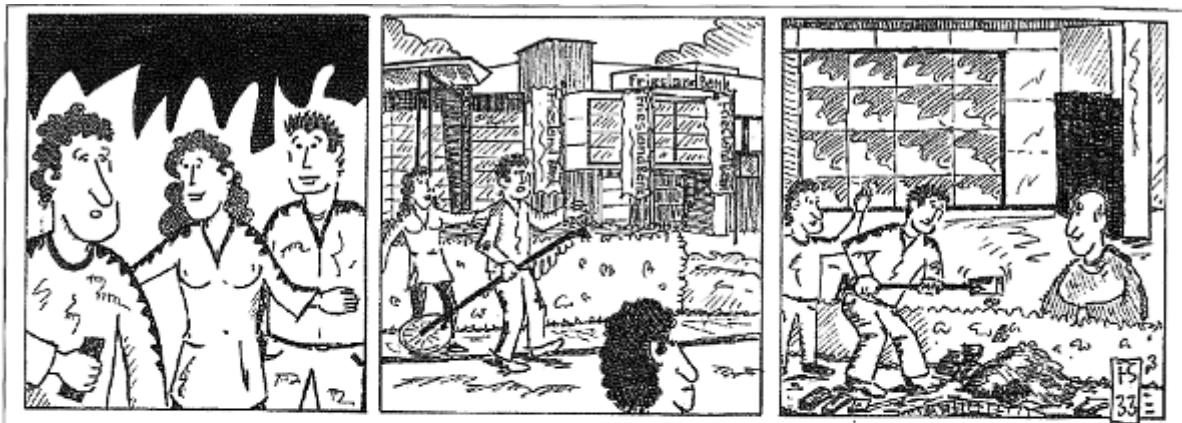
(* De Stellingen bin de keuzen bestuurders van et middelieuwe Stellingwarf.)

32

In de kelder ston Otto al klaar mit zien zweerd in de haand. Een fel gevecht volgde waarbi'j ze niks veur mekeer onderdeden. Et geluud van metaol op metaol echode deur de kelder. Otto stak zien zweerd omhogens en raekte de zoolder. Zien zweerd brak in stokken. Hi'j vluukte en smet mit geweld et restaant naor Jehan. Die deuk vot en et ofbreuken stok zweerd verdween in een nis in de mure. Otto bedocht him niet en deuk op Jehan en schaekelde him uut mit een raeke voestslag. Otto sloepte de trappe op en zag dat zien maoten de soldaoten in et stof bieten laoten hadden.

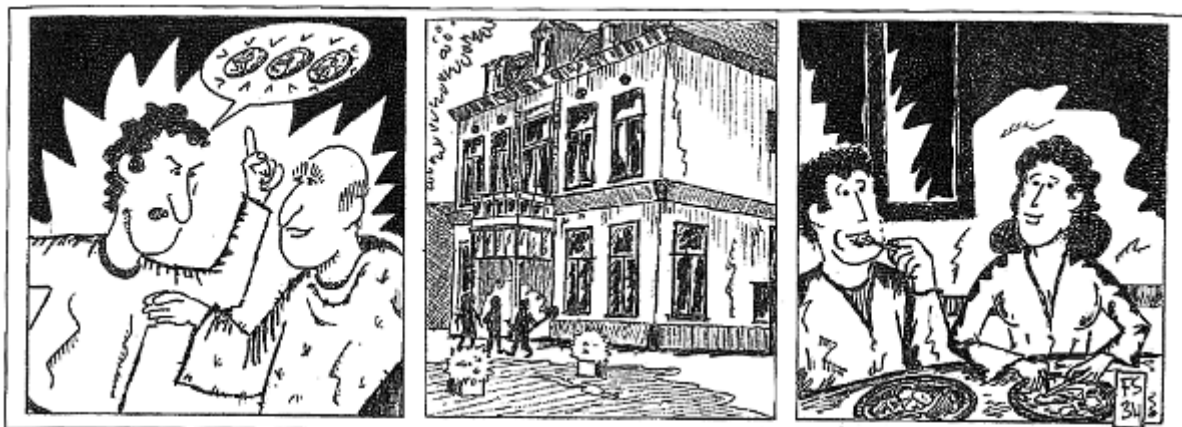
2009: Bram zien tillefoon rinkelde. 'Hallo omke, hoeveule goold we vunnen hebben? Now, hoczo? Daor gaot et toch niet omme? We zuken toch de weerommereize naor Stellingwarf? Ja, goold is ok mooi!' Doe Bram ophangen had markte Sjoerd op: 'Et gaot je omke niet om die route. Hi'j hoopt stiekem dat die huurlingen et goold argens verleuren hadden.' Bram haelde de schoolders op: 'Gien idee, et is wel vreemd.' 'Zol et mit die aachtervolger te macken hebben?' vreug Lidwien. 'Tsja, zol kunnen. Mar waaromme dan? Zol omke et goold zels hebben willen?'

33

'Dat moet et wezen! Hi'j stuurt die griezels achter oons an om an et aende van de rit oons goold te stelen.' Lidwien docht et te weten. 'Mar omke wet dat et goold niet veur oons is. Et moet naor een muscum.' Bram wol niet gelevven dat omke him bedriegen zol. 'Juust daoromme! Omdat hi'j et veur himzels hebben wil,' zee Lidwien. 'As et om goold en geld gaat bin meensken soms hiel reur.' Et waoromme konnen ze niet bedaenken. Een betien bedrokt gongen ze op pad naor et volgende plak. Neffens de kaorte was et in Berkoop.

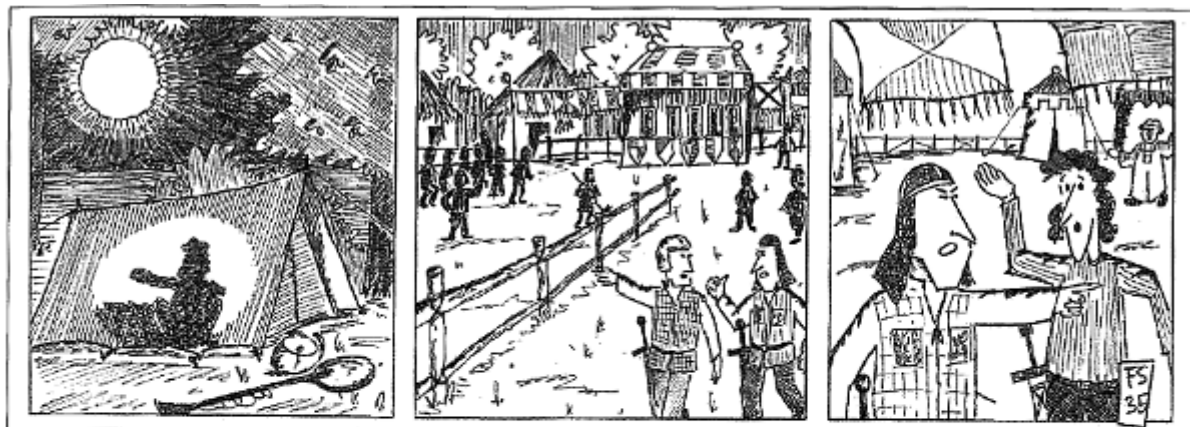
Ze besleuten heur niet uut et veld slaan te laoten en de speurtocht te volbrengen. Omke of gien omke. Sjoerd ston al weer klaor mit zien detektor, bi'j et kantoor van de Bank Berkoop, ehh... Friesland Bank. 'Waoromme is et niet gewoon in et grûslaand,' foeterde Sjoerd. Ze mossen et parkeerplak eupenbreken. Inienen deuk d'r vanaachter de hede een monnik op. Et drietel schrok. 'Schrik niet, broeders en zuster. Ik heb gien kwaod in de zin.' De monnik sprak vrundelik. 'Wat willen jow, broeder?' vreug Bram die him zo staorigan nargens meer over verbaosde.

34

'Wees gerust, ik zegen jow onderneming.' De monnik sleug een kruus. 'Now, bedaant dan. Een zegen is nooit vot,' zee Sjoerd, 'meugen we now dan an et wark?' 'Netuurlik, broeder, vertel es, hej'm al goold vunnen?' Alle drie stonnen ze as an de grond nageld. 'Goold? Hoe koj' d'r bi'j? We zuken gien goold!' Bram klonk kwaod. 'De Heer heurt en zicht alles, broeder,' zee de monnik. 'En vertelt jow alles zeker?' Bram wodde nog lelker. 'Now, dan weej' et antwoord vast wel! Ja, we hebben munten. Goolden!' De monnik leup tevreden vot.

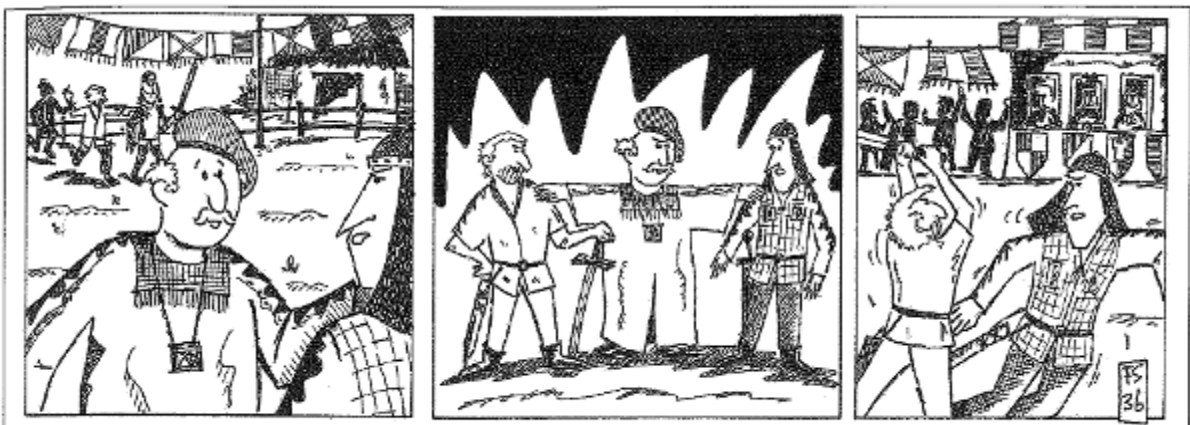
'Now, ja! Oonze expedisie is niet echt geheim meer, neffens mi'j.' Bram schuddekopte. Naodat ze een drietel goolden munten vunnen hadden en et parkeerplak weer opknaapt hadden, gongen ze vlakbi'j, in et dörp wat eten. 'We moe'n veurzichtiger wezen. Je omke zit achter et goold an, een monnik wil d'r wat van weten, wie wet wie d'r nog meer achter oons an komt. Een betien greven is aorig mar et moet niet geveerlik wodden.' Sjoerd stak een eerpel in de mond. 'Now, van mi'j mag et wel een betien spannend wezen, heur,' zee Lidwien mit de mond vol.

35

'We hebben al beheurlik wat goolden munten.' Bram leut de munten deur de hanen gaon. 'Waar moe'n we now nog henne?' Sjoerd keek op 'e kaarte en somde op: 'Tronde en Buil. Lekker dichte hi'j mekeer.' 'Morgen gaon we veerder. We overnaachten op et kampeerplak de Bekhofschaans. Dat is hier dichtebi'j.' Bram gong staon, betaelde et maol en doe vertrokken ze. Die nacht kon Bram niet in de slaop kommen. Hi'j prakkeseerde over de monnik, de aachtvolger en zien omke. Et kon niet waar wezen dat et omke allienig om et goold gong. Doe hi'j eindelijk sleup, droomde hi'j van goolden munten.

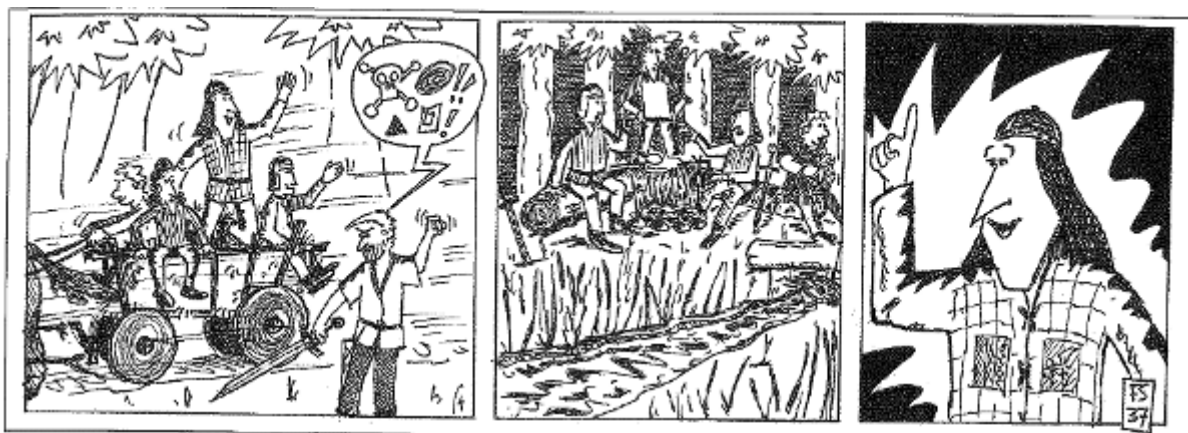
1309: Otto en zien maoten arriveerden in Berkoop. D'r wodde een toernooi organiseerd. Ieder die him belangriek vun moch mitdoen. 'Aorig, een toernooi,' zee Ferdinand. 'Et is pas aorig as ik naor huus kan.' Otto vun d'r niks an. 'Dan moe'we et goold weerommegeven an die bisschop,' had Felix zegd. 'Nooit van mien leven!' raosde Otto lel. 'Hi'j het et ok steulen.' 'Ja, inderdaad; ok. Wi'j hebben et ok steulen.' 'Soms, Felix, wor ik zo mu van jow, mit je wiesheden!' 'Bin jow Otto, heer van Buil?' klonk inienen een stemme.

36

'Ja, en wat dan nog?' snauwde Otto. 'Ik bin de wedstriedleider. Willen jow oons de eer gunnen deur mit te doen an oons toernooi?' Otto ston op et punt om 'nec' te zeggen, doe hi'j over et veld inienen de soldaoten, anvoerd deur Jehan van Zaandhuzen, ankommen zag. 'Eh... ja, netuurlik doe ik mit!' Alex vreug: 'Bi'j' gek wodden? We moe'n d'r vandeur.' 'Nec, dit is krek goed. Tiedens et toernooi durven ze toch niks te doen.' Otto sleug de wedstriedleider op de schoolder en leup mit. Jehan stampvoette doe hi'j et zag. Felix wuifde even naor him.

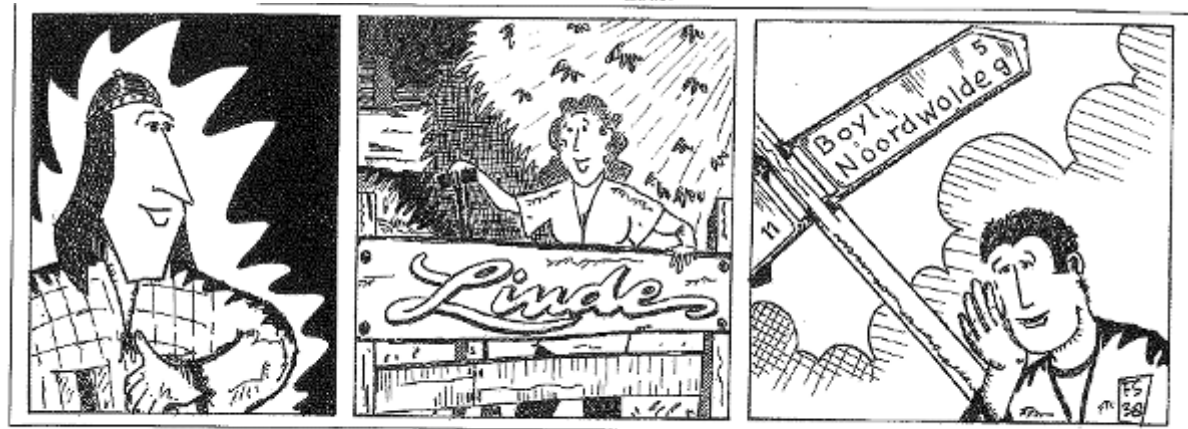
Et belangriekste onderdiel van et toernooi was et twiegevecht. Otto leup trots de arena in en schrok doe hi'j zag dat zien tegenstaander gieniene minder was as Jehan. 'Hé, wat is dat?' De wedstriedleider gnees, zag Otto. Et gevecht begon en Jehan hakte d'r daolik flink op los. Otto kon niks eers doen as verdedigen. Jehan raosde as een gek en bleef hakken. Et zag d'r slecht uut veur Otto. Jehan dreef him naor de raand van de arena en sleug Otto et zweerd uut de hanen. Otto deuk nog krek op tied vot om de volgende slag te ontwijken.

37

Jehan raakte nog krek mit de punte van zien zweerd Otto zien beurs. Die scheurde stokkend en een peer munten rolden over de grond, zo een grüppe in. Jehan ston klaor veur de laeste slag, doe d'r deur et peblik henne een karre mit een peerd d'r veur an dinderen kwam: 'An de kaante!' raosde Alex. De karre ree tussen Jehan en Otto deur. Rap kwam Otto overaende en sprong op 'e karre. Triomfantelik ston hi'j te grijzen: 'Heren, Otto, heer van Buil, groet jim!' De karre was rap uut et zicht verdwenen. 'Dat was niet zoe'n mooie overwinning, Otto,' plaogde Felix.

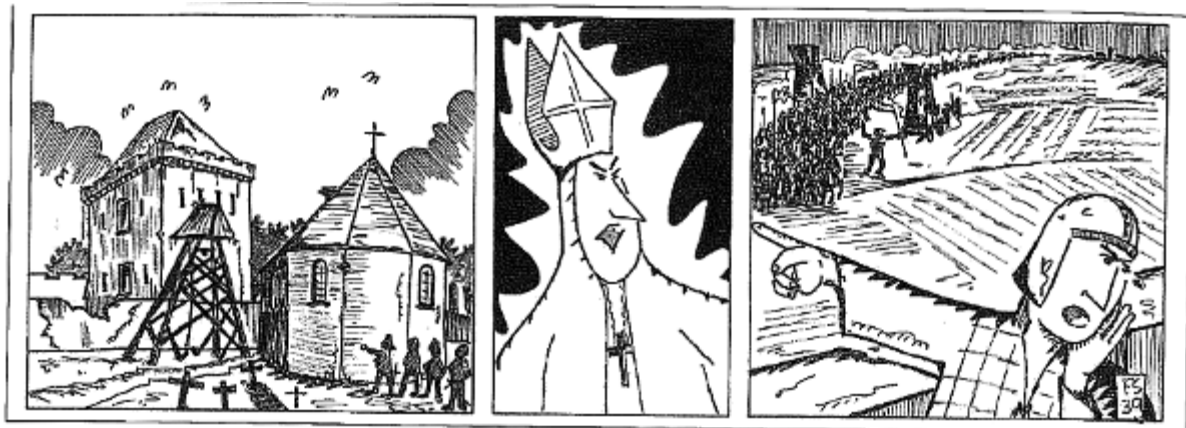
Die aovend zatten de vier mannen bi'j et kaampvuur, kotbi'j et plak waar as de bron ontspringt en een klein reviertien begint. 'Mannen, ik weet et niet meer. Zo kommen we nooit thuis neatuurlik.' Otto gooide de beurs op de grond. D'r rolden een peer munten uut. 'Allemaole om dat goold! Ik weet et niet meer...' Die naacht droomde Otto over bisschoppen, striederi'je, goold en thuuskommen. 'Hé, wakker wodden, stellegien slaopkopen!' Otto schopte zien maoten wakker. 'Bi'j de baord van Petrus! Wat bin ie vroeg!' Ferdinand wol him ommedri'jen. 'Jonges! Ik heb een geweldig idee,' reup Otto. 'We gaon naor huus!'

38

'We kun alliend naor huus awwe et goold weerommegeven,' foeterde Ferdinand. 'Onzin! Waarom willen we zo nendig naor huus toe? Daor hewwe ok niks, ik niet in ieder geval. Awwe hier now argens wonen gaon! Dan is dat toch oons thuis? Waor maeken we oons drok omme! Ik bin toch de heer van Buil? Lao'we daor dan naor toe gaon. Wie wet vulen we oons d'r hiel goed thuis!' De eren dochten nao. 'Ja, misschien hej' wel geliek. Waor ik weg kom zullen ze me niet missen!' reup Alex. Felix en Ferdinand weren et mit Otto en Alex iens. Ze pakten heur spullen en gongen op pad: naor Buil.

2009: De ere morgen vertrokken Bram, Sjoerd en Lidwien naor Else. Op et plak waar de Lende ontspringt vunnen ze weer munten. 'De Lende ontspringt in een goolden bron,' lachte Lidwien. Bram piekerde nog hieltied. Hi'j wodde d'r niet rustiger van doe omke him belde en vertelde dat de brieven dic ze an mekere stuurd hadden tiedeus et onderzuuk, stulen weren. 'D'r moet nóg iene wezen die achter et goold an zit. We moe'n op oons cupenst wezen,' zee Bram. 'Volgende en laeste halte: Buil,' Sjoerd praotte as een dörpsomroeper. Rap gongen ze op pad: naor Buil.

39

1309: 'Kiek daor!' Otto wees naor de zwaore burchtoren die boven et dörp Buil uutstak. 'Daor gaon we wonen. Dat is mien kesteel!' De eren konnen d'r wel mit leven. Et was altied beter as dat gezwarf. As een lopend vuurtien gong et rond dat Otto in Buil ankommen was. De huusmeester rept him over de toegangsweg naor Otto toe om him welkom te hieten in zien slot. Otto kreeg warkelik et gevuul dat hi'j thuus was. Ok Ferdinand, Felix en Alex vuulden dat dit et aende wezen mos van heur omzwarvings. Die aovend bleef et nog lange onrustig in Buil...

Doe Jehan van Zaandhuzen van Otto zien aktie heurde, stuurde hi'j voldaolik een koerier naor bisschop Guido. Die smoorde haost van elkens en reup dat dit nooit de bedoeling west was van zien vervlaking! Hi'j stampde een leger uut de grond en besleut om dan zels die goolddieven mar mores te leren. Krek doe Otto docht dat hi'j een kalm leventien hebben zol, wodde vanof de muren groot alaarm sleugen. Een groot leger van de bisschop onder anvocring van Jehan naoderde over de Vlake van Buil. 'Bi'j de baord van Petrus,' reup Otto.

40

2009: 'Nommer 83. Hier is 't. Ik heb heurd dat hier 'de fantast' woont. Lao'we hopen dat d'r mit te praoten vaakt.' Sjoerd maehte him zorgen. Bram belde an, mar gieniene dee eupen. Lidwien was achteromme lopen: 'Jonges, hi'j is in de tuun.' De tuun zag d'r mal uut. De fantast hadde overal koelen greven en de hiele tuun was iene bende. 'Wat bin jow an 'et doen?' vreug Bram. De man antwoordde: 'Ik heb de laeste munten vunnen! Doe ik in de Stellingwarver las daj'm naor Buil kwammen bin ik greven gaon! Slot Buil het hier staon, zie...'

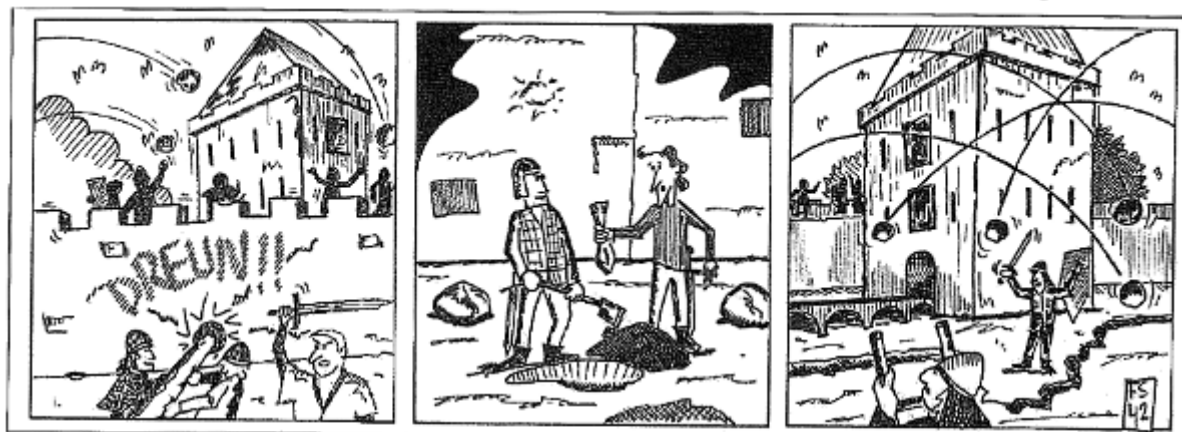
De fantast gaf de munten an Bram en weenske heur goeie reizze. Et was intied een beheurlike veuraad goold wodden. Doe Bram votlopen wol zag hi'j inienen de monnik et hiem oplopen. Hi'j wodde volgd deur de vromde achtervolger. Ze maekten alderheiseliksten ruzie. 'De schat beheurt de Heer toe, aj' dat mar weten.' 'Nee, mien opdrachtgever is de rechtmantige eigener! Die het et meeste d'r veur doen moeten!' 'Ik zeg jow, broeder, et is de Heer die...' Ze stonnen op et punt om mekere in de haoren te vliegen. Bram leup naor et vromde twietal toe.

41

'Now heb ik d'r genoeg van!' raosde Bram luud. 'Jim gaon me nów vertellen wat d'r loos is, eers bel ik de pelisie!' 'Haj' al eerder doen moeten,' bemuude de fantast him d'r mit. D'r stopte een grote limousine veur de oprit van nummer 83. De sjefeur stapte uut en dee de linker achterdeure eupen. Intienen vul Bram de mond eupen van verbaozing. Uut de limousine stapte zien omke. 'Omke,' staemerde Bram, 'wat doen jow hier en...'. De sjefeur had de ere achterdeure ok eupendaon en now weren Sjoerd en Lidwien ok spraakeloos.

Uut de limousine stapte een soorte van Sunderklaos. De kien-der uut et dörp reupen dat dan ok. Sjoerd fluusterde Lidwien in et oor: 'Dat is een bisschop... Ik gok op die van Utrecht.' Sjoerd sleug de spieker op 'e kop. Uut de limousine kwamen nog twee priesters, die de bisschop zien staf anrikten en him veur gongen, et hiem op. De bisschop maekte him bekend en schudde oonze drie kammeraoden en de fantast de haand. Bram wol een soorte van kni'jval maeken veur de heilige, mar toegelieke deur de kni'jen gaon en de ring tuten lokte niet en de bisschop kon Bram nog krek overaende helpen.

42

1309: De inwoners van Buil weren even niet zo gelukkig mit de komst van heer Otto. Et slot Buil wodde onderwiels deur et leger van de bisschop belegerd. Eerst weren ze deur bisschop Guido in de ban daon en now dit weer. En dat alliend mar om spul over et eigendomsrecht van grüslanen an de ere kaante van de Lende in et laand van Iesselham. Ze hadden d'r et nocht een betien van of. Otto ok. Hi'j besleut om tot de laeste man deur te vechten, zonder him of te vraogen as die dat wel willen zol. Et resien goold wodde begraven op et binnenhof van et slot.

De bisschop ston te tieren dat hi'j zien goold weeromme wol en veerder niks. Hi'j zol Otto en zien manluden mit rust laoten as hi'j zien goold mar weeromme kreeg. Otto geleufde d'r niks van en leut de verdedigers van et slot de anvalers bestoken mit branende pielken. De soldaoten van de bisschop deden onder anvoering van Jehan van Zaandhuzen keer op keer een stormloop op de muren. Otto maekte him zorgen. Slot Buil was niet een slim sterk kesteel en et zol vast niet lange duren as de muren zollen et begeven onder et geweld van de troepen van de bisschop.

43

2009: 'Ekselente emineensie,' staemerde Bram. 'Wat brengt jow hier?' 'Me donkt dat kan je omke jow beter uitleggen, beste Bram,' sprak de bisschop. 'Mien omke? Ha, die is et allieand mar begonnen om et goold! Hi'j het alderdeegst een aachtervolger op oons ofstuurd! Kiek, daar staot hi'j!' raosde Bram, wiels hi'j naor de man wees. 'Kalm, Bram,' suste zien omke, 'inderdaod heb ik iene achter jim anstuurd.' Omke wees naor de monnik. Bram snapte d'r niks meer van. Omke begon te vertellen: 'Nao oonze zitting mit Mary-Ann trof et me dat die huurlingen iewig dwelen mossen.'

'Ik docht, as et goold now boven waeter komt dan zollen we dat an de bisschop van Utrecht weerommegeven kunnen, zodat de vluuk opheven wodt.' Bram docht nao. 'Mar wie is dan...' Inienen wus hi'j wie de opdrachtgever van de aachtervolger was. An de overkaante van de straote ston de zwatte Mini-Cooper. De aachtervolger wol vlochten mar de monnik hul him stevig beet. Bram draefde naor de mini toe en kon nog krek veurkommen dat de bestuurder votrieden kon. Hi'j griste de sleutels uut et kontakt en zee: 'Et spel is uut, Mary-Ann!'

44

Naodat Mary-Ann an justitie overdreugen was en een bekende-nis oflegd had, praotten de aandere nao in kefé 'Et Zwaantje'. 'Dus Mary-Ann miende op disse wieze veul geld te verdienen. Daor kon ze heur schulden in Engelaand mit oflossen.' Bram schuddekopte. 'Tricst heur.' 'Ja, dat is 't zeker,' zee omke, 'mar ondaanks dat is et eksperiment een sukses wodden. We hebben een route vaaststellen kund die warkelik lopen is en et goold van bisschop Guido weerommevunnen!' 'Kom now,' zee de fantast, 'dat bestaat toch niet, da's te fantastisch veur woorden?'

Iederiene docht d'r op zien eigen wieze over nao. Bram gong staon en vreug de eren om dat ok te doen. Plechtig overhaandigde hi'j de poede mit munten an de bisschop van Utrecht. De beide manluden schudden mekeer de haand en een oolde kwessie wodde zo oplost. De bisschop op zien beurt gaf de poede mit munten an Sjoerd. Hi'j vreug him d'r veur te zorgen dat de munten een plak in een museum kriegen zollen. Doe Bram, Sjoerd en Lidwien weer in de jeep zatten, vreug Lidwien: 'Hebben wi'j now geschiedenis maekt?' Bram glimlachte: hi'j wus et niet.

45

1309: Et slot was valen. De stried strenden. Bisschop Guido was zo kwaad dat hi'j, doe Otto bi'j him brocht wodde, eigenhaandig perbeerde Otto te smoren. Otto kreeg et beheurlik benauwd en hapte naor aosem. Inienen kwammen d'r twee koeriers an draeven: iene veur Otto en iene veur Guido: de iene bosschop was krek eersomme as de aandere, mar zol et konflikt oplossen: 'Bisschop, et goold is weeromme in de schatkiste,' reup de iene. De ere reup: 'Heer Otto, jow goold is verdwenen. Alles is vot!' De bisschop leut Otto los. 'As dat zo is dan kuwwe weeromme naor huus,' zee de bisschop.

Jehan van Zaandhuzen bemuude him d'r mit: 'Heer Guido, gaon jow Otto niet smoren?' 'Smoren,' vreug Guido, 'waoromme zo'k? Et perbleem is now toch oplost? Ik heb mien goold weeromme.' Guido dri'jde him omme en leup vot. 'Now ja, ik heb een hekel an verraaders. Heer Otto, doe mit him zoas jow goeddonkt.' Jehan wol Guido in de rogge anvalen. Wat d'r doe gebeurde is niet dudelik, mar Jehan van Zaandhuzen is sneuveld bi'j de slag om Buil. Otto nuugde bisschop Guido uut om: een pottien te schaeken. Et verdient melding dat Otto et pottien niet wun...

46

D'r is mi'j vraogd wat as d'r mit de heufdpersonen gebeurd is nao dit aeventuur. Now, Bram het een schriftelike kursus 'Geschiedenis Fluusteren' volgd en is daornao butengewoon hooglerer wodden an de Yale-University van New Haven, Connecticut, USA. D'r wndt fluusterd dat hi'j veurdreugen wodden zal veur de Nobelpries veur de geneeskunde. Omke het zien huus in Amsterdam verkocht en is weerommegaon naor Stellingwarf. Hi'j slit now zien oolde dag in Buil. Midden tussen zien boeken en geschriften.

Mary-Ann is veroordield tot een taekstraf en ie kommen heur vast nog wel es integen in de Stellingwarven as ze doende is om heur straf uut te voeren. Tsja, en dan Sjoerd... en Lidwien! Die hebben d'r een ni'je hobby bi'j kregen: mekere. Ie zien ze vaeke haand in haand de velden intrekken op zaake naor... dat wee' mar nooit! Tot slot is de fantast van Buil trots dat et aeventuur now as boekien verschient, en waarvan aj' now een exemplaar in hanen hebben. Et laeste woord is ok an him: 'Soms is wat waar, soms is wat te fantastisch om waar te wizen. Dat is an jow, beste lezer!'

